

ФОАІЕ

пептрѣ

МШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 21.

Luni 25. Maiu.

1842.

ФЕМЕЛЕ ДН НОРДАМЕРІКА, ИТА- ЛІА ШІ ЕНГЛІТЕРА.

Тоате идеіе ші пѣреріе, че нѣ ле фачем пої дн де оуше деспре крещереа сексуалї фрѣмос дн Італіа, сѣнт грешіте. Де асе маї триміте фетиделе ла тѣлѣстїре, нїчї къ ѣ ворѣв, афарѣ де ачеле, каре сѣнт недеспїте дела патѣрѣ къ о фацѣ маї про- стїтѣ, дн каре прїчїнѣ днвѣтрѣнїнд, днї пнѣ ла о парте тоатѣ пѣдеждеа де а се маї тѣрїга. Дар тѣкар къ с'а щерс къ тотѣ ла вр'о патрѣзечї де анї днкоаче крещереа фетиделор дн клавстрѣ, тотѣшї пѣ пѣтем зїче къ акѣта ар фї фетиделе маї словоде декѣт маї пайнте. Стрѣш- нїча днгрїжїрїї пѣрїндїлор ле сѣпѣне пе еле шї асѣзї тот ла ачеа сїнгѣрѣтате зпїформѣ дн вїада доместїкѣ, ла каре ера презрїте маї пайнте дн клавстрѣ. Фе- меїескѣл сїндѣ ал делїкатедїї ѣ прївїт дн дара ачеастѣ ка зп крїстал лїмпедѣ оглїн- дѣтор, пе каре шї чел маї нїк авор де дн афарѣ дн поате тѣрѣвѣра, днтѣнека; фетїда, — зїк Італїенїї — ѣ о флоаре преа- крѣдѣ шї фрацедѣ, каре арѣ сѣ се театѣ атѣт де аршїда соарелїї, кѣт шї де аерѣл чел рече. Італїенїї кред днтр'о вергѣрїе а сѣфлетѣлїї, фѣрѣ де каре вергѣрїа трѣ-

пѣлї ла еї пѣ арѣ вр'ѣн предѣ. Ка сѣ а- сїгѣрезе еї о асѣел де невіновѣдїе мора- лѣ, пѣ кѣпоск алт нїжлок маї вѣн, декѣт сепарареа фетиделор де лѣте шї некѣноа- щереа ачеїашї.

Кѣ тотѣ дн контрѣ лѣкрѣ оаменїї дн Статѣрїле зпїте але Амерїчїї. Неатѣр- пареа зпѣї фетїде днчепе ачї дн нїнѣтѣл кѣнд днтрѣ ачегашї дн вр'ѣн пенсїон. Дндатѣ че еа аѣ крескѣт, се дѣче де сїне дн пенсїонѣл сѣѣ саѣ дн Академїе, каре есте зпїтѣрарїѣ, саѣ о жѣтѣтате де чеас депѣртатѣ де каса пѣрїндаскѣ. Чїнеї сѣнт коншклареле, чїне е днвѣдѣторѣл, че фел де кнпндїндешї фаче шї дн че фел де релѣдїї днтрѣ, че днвацѣ, шї кѣт, че фел де кѣрїдї чїтешѣ, де ачегаш пѣрїндїлор пѣдїн саѣ нїмїк ле пасѣ. Де се пѣне кѣнд- ва вр'о днтрѣваре деспре ачегаша, респѣн- сѣл есте фоарте монотон. Кѣ кѣт креще фетїда маї таре, къ атѣта се фаче маї неатѣрнатѣ дн плекѣрїле сале. Дн ал 14 саѣ15 ан ал врѣстѣї сале дншї прї- теше фетїда де сїне, фѣрѣ сѣѣтѣрїеа вѣпе- лор саѣ а тѣшелор, днвѣдѣторѣл де тѣ- сїкѣ, саѣ де данѣдѣ, терѣе ла вїсерїкѣ зп- деїї плаче, шїшї алеце дѣховнїк кареї сѣѣтѣїеде нїма. Асегаша се днпѣртѣ- шенѣе дѣнса шї де валѣрїї, лотѣрїї пептрѣ

скопъри вѣнефъкътоаре, саѣ алте адъпъри пьблѣче; дънъ каре зп жъне, не каре шѣ л'а алес еа дѣн адъпаре, о петрече сеара не лънъ пънъ ла каса пърѣндаскъ, дар ка съ се поатъ фолосѣ де стрълвчѣреа лънѣ, саѣ ка съ ле прѣаскъ маѣ вѣне ръкоареа по нцѣ, пъ вѣнъ деадрентъ акасъ, чѣ околеск не ла локъри десфътътоаре. Фетѣда лънѣ рекомъндъ прѣтетѣнѣ съѣ маѣкъса, шѣ фъръ съшѣ маѣ чеаръ воѣ дела маѣкъса, лѣ поате пофѣ ла чеаѣ, саѣ ла петреканѣ де сеаръ. Фетѣда спъне пърѣндѣлор къмкъ аморезъла еѣ, каре ѣа къцѣгат ѣнѣма, лѣ чере тѣна, шѣ де се лътъмплъ съ се лъпротѣваскъ вр'о вѣатъ де вабъ дѣн-тре рѣде, атъчѣ еа аре лътръ нѣмѣа фъцѣ къ аморезъла съѣ. Шѣ тотъшѣ лъкръ де мѣнъне, къмкъ о асфел де лѣбертате не-цертърѣтъ а фетѣделор арареорѣ траце дънъ сѣне зрѣтѣрѣ реле. Доар прѣчѣна ла а-чаеста есте ръчеала чеа фѣреаскъ а секс-лъѣ делѣкат дѣн статърѣле зпѣте, прѣн каре пъ лесе, се ласъ а се амъцѣ де сѣмъдрѣле трънецѣ; саѣ лъ обѣчеѣла чел векѣ ал а-честеѣ дърѣ, де а лъсѣра шѣ търѣта пе-тѣнерѣ дѣн време, тъкънд дъхъла чел спе-кълант шѣ кълкѣитор ал фетѣделор дѣн А-мерѣка, каре ле есте лъпъскът, шѣ не лънъгъ каре пъдѣнъ лѣнсъ аѣ пърѣндѣ де а прѣве-теа маѣ къ скъмпътате дънъ фетѣде, ла каре фантасѣа шѣ ѣнѣма сѣнт тотъ'авна сѣнт контрола мѣнцѣ чеѣ съпътоасе. Дѣн ачае-стъ прѣчѣнъ се лъвацъ фетѣда дѣн време ашѣ къпоаще шѣ прѣцѣ не аморезѣ съѣ дънъ прѣцъла чел адеврѣат ал вреднѣчѣѣ лор. Еа нѣчѣ одатъ пъ се фаче вѣноватъ ла вр'ън паш пелецѣт, саѣ де се лътѣм-нѣ шѣ ачаеста къндва, атъчѣ тревъѣе съ сѣнѣ, къмкъ еа шѣа къмпънѣт маѣ нѣнте

тоате фолосѣрѣле матерѣале, шѣ къ пасъла че се веде ал фѣ фъкът дѣн пѣвъгаре де сеатъ, пъ е алтъ декълт ресълтатъла зпѣ помѣтѣчѣ рафѣнате. Маѣнаѣнте дар де а пъ-ръсѣ фетѣда пенсѣонъла саѣ каса де креще-ре, шѣа къцѣгат о къпоаще дѣнпѣнъ де лъте. Еа къпоаще десъврѣшѣт тоате вѣ-кленеле амъкътърѣ але кърѣшорѣлор, прѣн зрѣтаре п'аре тревънцъ де асе тѣме де лъ-шълъторѣле лор. Мѣѣ де романѣе, че а чѣтѣт, лънаѣнте де а пъшѣ ла сфъпта къ-съторѣе, аѣ фъкът'о къпоаскътъ къ тот че поате да вѣѣда ѣтенеаскъ, прѣн зрѣтаре прѣвѣреа еѣ чеа сѣгъръ, лѣ кѣзънлѣзѣаще пѣн-тръ зп паш статорнѣк. Modestia ла еле е прѣвѣтъ ка о лѣнсъ де ѣнѣмъ дешкѣсъ шѣ пѣфъдарнѣкъ, сѣмъцъла делѣкатѣдѣѣ о лѣнсъ де къраж шѣ де пѣатърпаре. Еа се аме-стекъ лъ тоате петрекънѣле, шѣ арареорѣ рѣтѣне дѣтоаре къ вр'ън респъас. Лъ прѣ-сенѣдѣа аморезълѣѣ, саѣ а вѣрватълѣ съѣ ворѣеце фъръ чеа маѣ мѣкъ лъдоѣалъ къ о мѣраре деспре къалѣтѣдѣле алтор кавал-ерѣ шѣ вѣрвацѣ. Мѣна шѣ персонѣ еѣ есте легатъ къ адеврѣат де зп вѣрват, дар де лънъгъ ачаеста лѣ есте словод лъ фантасѣе а лъзда шѣ а ѣзѣѣ фъръ рѣстрѣн-цере не алтъла, каре е вреднѣк де ѣзѣѣт. Лъ черкареа мѣжлоачелор де а се фаче ѣзѣѣтъ ла алѣѣ прѣн зпеле амъкътърѣ пъ тѣлт фъгъдѣѣтоаре, сѣнт ачесте фѣтеѣ прѣамълт депрѣнсе. Еа се фолосѣе де ачесте амъкътърѣ маѣ къ сеатъ ка съшѣ петреакъ дѣн време, шѣ ѣаръшѣ ка съ черче пънъ знде се лътѣнде ръѣдареа ачелѣѣа къѣ вреа ашѣ лъкреде тѣна, прѣн зрѣтаре къ скоп де ашѣ лъдѣ лѣбертатеа пѣатър-пърѣѣ сале. Асфел нѣ се лъфъдѣшазъ поаѣ пѣваста шѣ фетѣда лъ Амерѣка. Дѣн каре

се vede лъхърит, кьмкъ ачестора немик саѣ саѣ моарте пѣдѣн ле мѣсече пентрѣ о ли-вертате перфектѣ шѣ еманципаціе а сексу-лѣи деликат, де шѣ дѣтрѣн кѣп кѣм дѣ-гѣдѣе карактерѣл націонал, темперамен-тѣл, пѣравѣрѣле шѣ обѣчеѣрѣле, фѣрѣ ка релѣдіа саѣ фѣлософіа съ айѣв чѣл маѣ пѣ-ціа инфлѣкс.

● Пѣлѣ кѣнд вѣдѣ фемеѣле Енглѣтеріѣ о рѣціѣнѣ пе трон, дѣ капѣл зѣвѣ попор ен-глезѣск, пѣлѣ кѣнд маѣ есте о вѣсерѣкѣ а статѣлѣи, о аристокраціе, пѣлѣ атѣнчѣ пѣ нот фаче претенсіе ла о ливертате амери-канѣ, фѣрѣ а се скѣлда маѣнаѣнте дѣ во-тезѣл рѣпѣбликанѣстѣлѣи. Дѣр шѣ пѣлѣ а-кѣм гѣстѣ еле о словозеніе маѣ маре де-кѣт франдезѣле, шѣ ачесте дѣкѣт маѣ маре декѣт але Італіеѣ. Еле аѣ окѣ, шѣ лѣ сло-водѣ съ прѣвеаскѣ, зрѣкѣ шѣ лѣ ѣртат съ азѣлѣ, інімѣ, кѣ каре пот фаче че вреаѣ, де шѣ словозеніа лор е маѣ мѣлѣт дѣ кѣ-вінте, декѣт дѣ фашѣ. Еле сѣлѣт пѣр-тате де фашѣ, дѣр маѣ вѣлѣнд декѣт ал-теле; ла тѣрѣтаре пот грѣи шѣ еле зѣ кѣвѣлѣнт, дѣр пѣмаѣ кѣ деосѣвіре, кѣ пѣ-рѣндіѣ се сілеск прѣн аргѣмѣнте дѣцелѣпте а ле повѣдѣи пѣкѣрѣле лор, шѣ ле дѣвінг аморѣл прѣн децентареа алтор сѣмѣрѣи, прѣкѣт прѣн сѣмѣл чѣнстеѣ ш. а. Кѣнд есте съ се факѣт аленѣре спре пѣлѣдѣ дѣ-тре зѣлѣ, че п'аре немѣк, шѣ дѣтре зѣ вѣ-трѣлѣ богат, пѣрѣндіѣ ле сѣѣтѣіеск а аленѣ-не чѣст дѣн зрѣлѣ, ка пе зѣлѣ че аре кѣ че трѣи*). Пе енглезе пѣ ле тѣрѣск ла

алтар, чѣ ле дѣк дѣ калѣде потпѣоасѣ, дѣпѣрѣтсеціндѣле трѣпѣл кѣ діамантѣрѣ шѣ хайне прѣціоасѣ. Дѣр ініма? Шѣе Дѣмне-зеѣ! — —

О мѣлѣ італіанѣ е чеа маѣ дѣгрѣжі-тоаре пазѣ а фѣчѣи сале. Де віне чѣнева ла вісіѣтѣ, фѣтѣца се дѣче дѣ алѣтѣ одаѣе; де мерѣде мѣма ла вр'о адѣнаре, фѣтѣца трѣвѣе съ се кѣлѣче дѣ пат; чеа маѣ мѣкѣ прѣсімѣрѣе де вр'о патѣмѣтѣ дѣкѣвіватѣ дѣ ініма фѣтѣдеѣ, прѣчѣнѣзѣде мѣмѣи о посомѣ-рѣре, че о еспрѣмѣтѣ прѣн контраѣдеа спрѣн-ченѣлор. Ініма фѣтѣціѣ дѣ Італіа е прѣвіѣтѣ де кѣтрѣ рѣденѣи ка зѣ вѣлѣкан (мѣнѣте вѣрѣсѣтор де фок), де а кѣрѣі ісѣвѣкѣпѣре еле се тем пѣрѣреа. Дѣвѣдѣтѣра шѣ о прѣїмѣеде фѣтѣца маѣ кѣ сеатѣ пѣмаѣ дела мѣлѣса, саѣ де пѣ, мѣма трѣвѣе съ фѣе фаѣлѣ дѣ чеасѣрѣле прѣлекѣціеѣ. Чеа маѣ маре семѣціе шѣ о аѣлѣ мѣма дѣтрѣ пѣ-страреа кѣрѣдѣнѣіеѣ шѣ а пѣвіновѣдѣіеѣ фѣчѣи сале, ка аша съ о дѣкрѣдѣнѣдезе вѣиторѣлѣі еѣ соѣлѣ, прѣсѣпѣнд кѣ асѣел се асѣгѣреаѣлѣ повѣлѣтеа сѣфлетѣлѣі фѣтѣдеѣ сале. Бѣр-ватѣлѣ поате прѣві кѣ дѣкрѣдѣнѣдезе аморѣл соѣіеѣ сале, ка чѣл дѣнтѣлѣіѣ амор, шѣ маѣ тотѣдѣзна атѣрѣлѣ дела ел ашѣ шѣ пѣстра ачѣст амор. Дѣ Енглѣтера есте доведѣтѣ. кѣмкѣ фѣтѣцеле трѣвѣе съ фѣе рѣсѣіте саѣ пѣтрѣпсе де ачѣеа, че шѣ сѣлѣт шѣенѣі да-тоаре; дѣ Амерѣка аре лок такѣлѣ, прѣві-

градѣс, саѣ імігат. „Ваѣ де міне, ч'ам а-жѣнс съ вѣре лѣкрѣмѣі дѣтрѣаскѣнс;“ шѣ іа-рѣшѣі: „Моарте, моарте зѣнде ешѣ, дѣ че пар-те лѣкѣзѣенѣі! Віно, віно аленѣрѣнд, ѣемѣт кѣ'н чеас маѣ вѣрѣнд. „Дѣнгѣстѣдѣітеа локѣлѣі пѣмѣ-ласѣ ал скрѣіе тот. Ініма е тот інімѣ фѣе Ен-глезѣ, саѣ Ромѣлѣлѣ, еа пѣ трѣїеде кѣ ванѣ. Трад,

*) Веѣі Енглезѣі соатѣлѣлѣ кѣ поѣ, саѣ поѣ кѣ еѣ. — — Нѣмаѣ дѣрѣре, кѣ кѣлѣтеѣлѣ, че'л азѣїїѣ дѣ зілѣле трѣкѣте дела о дамѣ тінерѣ ромѣлѣлѣ, се vede а фѣі ешѣт дѣн кондеїѣл зѣнѣ Енглезе саѣ Франдезе, шѣ ромѣлѣеде пѣм

реа ши калкулаціе; дн Италия дши іаѣ фетицелє скъпарєа ла евлавіє. Пестє тот дн Италия естє евлавіа зпэл дн ачєлє мнжлоачє, прпн карє сє сілєск фетєїлє ашї ардіка фрзтѣсєдє.

Фетїдє Цєрпанъ є ла екѣпѣтїє дн елєментъ'шї, Францєза дн тѣлта ворвїрє ла петрѣкѣпїї, Италия дн патїмї, Енглєза дн дїскѣрсєл полїтїк, шї Амерїкана є лїпсїтѣ дє тоатъ атрєдєрєа, кѣчї єа нїчї є речє нїчї є калдъ дн копверсаціє.

Din Spiegel, trad. de And. Мършанъ

Ієртѣндѣтѣ врємєа, кѣ алтѣ оказїє, воїв традє паралєлѣ днтрє ачєстє шї Ромѣнѣ, карє нїчї є Енглєзѣ, нїчї Францєзѣ нїчї Италиянѣ, кѣ атѣта маї пѣдїн Амерїканѣ, дєр дн тоатє сє вєдє а авєа кѣтє чєвєа.

ДЕСПРЕ ВЕКІМЕА РОМѢНІЛОР ДН АРДЕА ШИ ДЕОСЕБИТ ДН ПЪМЪН- ТЪЛ ЧЕ СЕ ЗІЧЕ „FUNDUS RE- GIUS,“ АДЕКЪ „ПЪМЪНЪЛ СЪ- СЕСКЪ.“

(Шн рєспѣлєсѣ сїлїт, ла о прѣвокаціє а Домпѣлї М. Ш. дн Сатєлїт Nr. 40, 41, ф. 178—180.)

Карє а чєтїт кѣ бѣгарє дє сєамъ Фоїлє ромѣнєштї дн Брашѣвѣ, дєла дєскїдєрєа дієтєї ардєлєнєштї днкоачє шї днчєпѣтє дєсвєтєрє дн днсаш дієтѣ шї дн тєаскѣ Магіар шї Сѣсєскѣ асѣпрєа лїмбєї магіарє, ачєлє вє шїтї нєгрєшїт, кѣ D. Редактор ал ачєстѣр Фої, с'а дївѣт стрѣпє днтрє марцінїлє нєутралїтѣдєї, а пѣвлїкат крєдїпчїосѣ ачєсєа чє а гѣсїт ѣрї дн Фоїлє магіарє дєла Кѣлѣшїї ѣрї дн чєлє Цєрпанє дєла Сївїїї шї дєла Брашѣвѣ, шї кѣ фо-

артє арарєсѣрї а фѣкѣт дн потє дє дєсѣпт кѣтє о бѣгарє дє сєамъ дн партєа Ромѣнїлѣр шї нѣмаї ѣдатѣ дєадрєнтѣл нєпѣтрѣ паціє ромѣнєаскѣ дн артїкѣлѣл кѣпѣскѣт „Рѣмѣнїї шї Магіарїсѣл,“ дн кѣт пѣлѣ атѣпчї тѣлцї дн паціѣлїстїї ромѣнїї дн днвїновѣдїєа *), кѣ дє чє нѣ апѣрѣ маї кѣ кѣлѣдѣрѣ, маї кѣ ацєрїтє кавза пацієї ромѣнєштї, карє фїнд єа маї нѣтєроасѣ дєкѣт тоатє чєлєлалтє пації дн прїпчїпатѣ лѣатє днтрѣна шї фїнд фѣастѣ ѣдїнїѣрѣ — днпїнтє дє рєфѣрѣмєн-ціє — шї єа паціє кѣ днфѣдїшарє (re-
praesentatio) паціѣлѣ дн дієтѣ шї іарѣшї асѣтѣлї дѣрѣїтѣ дє кѣтрѣ днпалтє вїнєвої-тоарєа кѣртє кѣ зп ѣрганѣ пѣвлїкѣ, ар а-вєа тот дрєнтѣл дє а ворвї нєптрѣ сїнє. Кѣ тоатє ачєстє D. Редактор, кѣпѣсѣкѣнд вїнє-тарєлє фачєрї дє вїнє чє а рєвѣрсат' дн-палтє кѣртє а Австрїєї маї кѣ сєамъ дєла прєднїка дє тоатѣ пѣмєнїрєа Марїє Тєрє-зїє днкоачє асѣпрєа пацієї ромѣнєштї, прє-кѣт шї тѣлѣтѣїтєрєлє інтєнцїї алє Мѣрї-рєї сєлє прєа вѣлѣлї Мѣнарѣ шї Пѣрїптє акѣт домпїтѣр, шї а нѣс днтрєпѣл кѣ тодї Ромѣнїї чєї вѣлї вѣдєждїлє сєлє ачї шї нѣ дн нѣтєрєа артѣмїнтєлѣр сєлє; шї да-кѣ єрє, ка шї дієтрє Ромѣнїї сѣ'шї рїдїчє чїнєвєа гласѣл нєптрѣ паціє маї кѣ єнєрѣдїє, асѣа о ашїтєптєа D. Редактор дєла єпїскѣ-пїї шї клєрѣрїлє пацієї ромѣнєштї, дє карїї сє шї дїнєа дєлѣторїєа ачєасѣтєа; асѣа о а-шїтєптєа шї пої кѣ тодї. Кѣ атѣт маї грєѣ а трєвѣїт сѣ кавз' Домпѣлїї Редактор, вѣлѣкѣнд кѣ шї Редакція Газетєї „Erdélyi Hiradó“ шї D. M. Ш. сє апѣкѣ дє днп-

*) Днвїновѣдїєа, фѣр' а днтїндє мнжлоачє дє апѣрєа.

съл, ши ачест дин зрътъ дн Сателитъ ла
 локъл маї със арътат дн днвнновъдеште
 въ се вълръ ка съ маї днтържте теаскв-
 ріле звл днпротнва амъіа. Не семне
 D. M. III. къ тот націоналістъла че шїл а-
 ратъ ши къ тот топлъ чел със-съпътор че
 се vede дн арткълъл Domniei сале, пъ
 штіе че се фаче дн теаскврїле Ардеалъ-
 лъї, — пъ штіе къ атакврїле днтре теаскъл
 Magiar ши днтре чел Съсескъл пнзмаї къ
 п'аъ днчетат, ка съ фїе де тревнндъ съ
 ле ре'пноіаскъл зп вїетъ де теаскъл ромъ-
 нескъл, чї днкъ пълъ акъм с'аъ тот дн-
 тълдїт, прекъм vede орї чїне каре четеште
 кълт декълт жърнале маїаре ши маї къ
 сеатъ челе петдешті дн Сївїї ши Бра-
 шовъ. Днсъ Редакція ромънеаскъл есте
 дн дестъл апъратъ прїп нотеле чїнстїтеї
 Редакції петдешті де аїчі, каре а днсе-
 тнат, къ вїна че о арєнкъл D. M. III., не
 днпса пъ каде, къчї еа дн пнмъръл съъ
 чел атакат а пнклїкат пнмаї прескър-
 тьрї дн Сателит*). Дар ачеса че
 вор четї дн арткълъл Domnълї M. III.
 пнзмаї Ромънїї къ дестълъ тълхнре, чї
 крєжъ къ ши Днгерїї ши Сасїї къ греауъ,
 есте венїнъл че шї-л варсъ M. III. ас-
 пра тот неатълъї ромънескъл дн днтре-
 вара ачеста адресатъ кьтръ Редакторъл
 Gazetei „Erd. Hiradó“: „Аъ пъ штіе ел
 дн Історїе, къ дн 5—6 веакрї днпъ
 Траїан, характеръл чел морал ши політїкъл
 ал Романълї а кълзет ачеса де аджкъл,

днкълт днпнте de 1000 de ані днфрєн-
 тареа: „мъ Romane,“ днсемна рѣ-
 шївареа чеа маї маре ши маї де-
 фьїмътоаре, токмаї ка дн zїza de
 астъзї днфрєнтареа: „мъ Romъne?“
 (Walach)*). — Пътеа оаре чїнева аште-
 пта, ка дн веакъл ал ХІХлеа, дн стареа
 кълтврєї морале ши оменосе дн каре не
 афълъм, зп фїїъ ас повїлеї пації Германе,
 — ал ачелеї пації, каре есте кіематъ а дн-
 фьдїша дн Еуропа кълтвра чеа маї солїдъ
 ши чеа маї потрївїтъ къ оменїтатеа (digni-
 tas humana, Menschenwürde), зп фїїъ дн
 ачеастъ мърїтъ паціе, съ арєнче дн пвълїкъл
 къ атълта слъбїчїне, — къ атълта патїмъ
 асеменеа дефьїтаре песте тоатъ паціа ро-
 мънеаскъл, — песте ачел неам, каре къ
 тоате къ а сфєрїт ка пїчі звл алъл тоате
 фврїле варварїлор ши але веакврїлор, дар
 пнмаї декълт днпъ потолїреа ачестор фврїї
 с'а рїдікат пъ днтр зп трєп — къчї аста ар
 фї фост маї къ фолос — чї десїнат, а дн-
 темеїат статърї, а адъс песте днлре не
 днтпъръдїа Константїнополїтанъ ла деспъ-
 дьждьїре, а опрїг дн Молдова ши дн Цара
 ромънеаскъл фврїа Османїлор, днфрєн-
 гьнд съте де мїї де але лор къ кълте о
 тълъ де оаменї, ши фькълнд мїнзні де бра-
 вьръ, фїїнд де зїдъ апърътор знеї марї пърдї
 а Еуропеї ши авьміт ши Ардеалълї, іар
 нентръ сїне апъръндъ-ші, естїмеа націо-

*) Der walachische Redakteur hat, wie gesagt, bloß getreue Auszüge vom Erd. Hiradó und Satelliten gemacht, folglich kann ihn der obige Vorwurf gar nicht treffen.

*) „Weiss er nicht aus der Geschichte, dass in fünf bis sechs Jahrhunderten nach Traian der moralische und politische Charakter des Römers so tief herabsank, dass schon vor 1000 Jahren der Vorwurf „du Römer,“ ebenso wie heutzutage der Vorwurf „du Walach!“ — die grösste, schmäglichste Beschimpfung war!“ (Satellit Nr. 40, u. 41, Seite 179.)

палъ лимба ши крединга къ фолос пълъ дп
 ziba de аствъи, дикът Търчиї п'аъ пѣтѣт
 фаче дп ачесте принципате пичи одатъ на-
 шалъкърї тѣрчештї кѣт с'а дптъмплат
 дп Бпгарїа; — зп попор, каре апѣмїт аичї
 дп Ардеал де ши дела реформаціе дпкоаче
 а къзѣт полїтїчеште, дар фїнд чел маї пѣ-
 терос декът тоате челелалте, а пѣртат
 ши поартъ челе маї пълте ши маї марї
 грѣтъдї пѣвлїче, каре п'а свїзрат пичї пе
 повїла пачїе маїарї пичї не повїла пачїе
 съсеаскъ, ши фъръ каре Ардеалъ авїа ар
 авеа вѣрвадї дндествї пентрѣ кордоане пе
 марципїле Цѣреї пекѣт съ ажзпгъ а маї да
 рецїменте афаръ, — ши каре орї знде ї с'а
 дат прїлецїѣ де а съ арѣта сїпгѣр, — пре-
 кът леціонпълї ал II. дела Насъвд — а прї-
 чїзїт къ вѣртѣтеа са мїраре ценералїор
 съї, пълъ ши дѣсзпш лїї Наполеон*): —
 оаре ера де аштептат ка Домпъл М. III.
 дп веакъл ачеста съ арѣче ачестъ дѣтъ-
 маре весте ачест пеам? — Оаре кѣт ар
 мїетъї Домпъл М. III., кѣнд зп Ромѣпанп
 їар тѣлзї кѣт се дптревзїпдеазъ пѣтеле
 де „Сас.“ Дар пої п'авем пїмїкъ аичї къ
 повїла пачїе съсеаскъ, чї пѣмаї къ Домпъл
 М. III. Мї се паре къ пълт маї вїне
 се скрїе дп картеа: „Нацїле Ардеалъ-
 лзї,“ знде пѣртїчка I. фада XII. се зїче:
 „Дп зртъ ал треїлеа ши чел дпн зртъ
 (rangъ се къвїне) Ромѣпанор, ачествї пѣ-

терос, дптревзїпдеавїл (brauchbar) ши де
 овїште — фолосїтор попор, каре ка ши
 фїешкаре алтъ пачїе есте дестоїпїкъ орї прїї-
 мїтор де чеа маї дпалтъ дпповїлїтаре
 шчл.*). Ва съ зїкъ D. M. III. — дп ло-

*) „Und endlich der dritte und letzte (Rang ge-
 bührt) den Walachen, diesem so zahlreichen,
 brauchbaren und gemeinnützigen Volke, wel-
 ches, wie jede andere Nation, der höchsten
 Veredlung fähig ist,“ etc. Martin Schnell's
 „Die Nationen Siebenbürgens“ etc. Erstes
 Heft. S. XII. — Ничї ачї пѣ с'а пѣтѣт опрї
 де тот де а пѣ атїпге пеште слъвїчїзнї орї
 грешелї де але Ромѣпанор дпн веакъл тре-
 кът, ка кѣнд алдїї п'ар пѣтеа дїнеа Домпъ-
 лзї М. Шнелл дпайте де канонїкъ Рогер
 де пе времеа пѣвълїреї тѣтарїлор дп Ар-
 деал, ка съї арате слъвїчїзнї де але пеамъ-
 лзї Съсеск дела Родна; с. п. дѣпъ че
 аъ пѣвълїт татарїї а доаза оаръ ши 'ї-аъ къ-
 трпїт, атѣпчї Сасїї с'аъ дпсоцїт къ еї адекъ
 къ татарїї ши пѣрїптеле Рогер пѣ зїче къ де-
 сїлъ; їатъ че зїче пѣрїптеле Рогер: „Cadan
 (Cadanus Tatarorum) sub sua Protectione Villa
 (Rodna) recepta, Aristaldum Comitem Villae,
 cum electis sexcentis armatis theutonicis suis
 militibus associavit sibi, venire cum eis inci-
 piens citra Silvas (Рогер е канонїк ла Орадїе
 мї кѣнд зїче ел citra Silvas днделеде пе-
 Бѣгарїа, къчї Ардеалълзї дї зїче „ultra Sil-
 vas“ дїпколо де пѣдѣрї). Roger. Cap.
 20 (ла Schwandtner Scriptorum rerum hunga-
 ricarum Tomo 1 pag. 292 — editio Vienns.
 in folio 1746.) Ашеа дар Сасїї дела Родна
 с'аъ дпсоцїт къ пѣдѣторїї тѣтарї. Дар
 чїне есте ашеа де фъръ жѣдекатъ, ка съ казѣте
 асемене слъвїчїзнї дп їсторїа векїе супре а'шїї
 вате жокѣ де оаменї къ еле ка D. M. III.?
 Мъкар къ повестїреа лзї Рогер каре се веде
 а фї мї ел пеамцъ ши пе каре адъче ши D.
 Шклер дп Архївъл съї (1. Bud. 1. Heft, S.
 24—35 —) есте маї де крѣзѣт, декът а лзї
 Бетлен десупре Мїхїлї вїтеазъл (L. X. P. 357)
 къчї Бетлен ка патриот Маїар авеа дрептате
 де а пѣ їзвї пе Мїхїлї Ромѣпъл.

*) Bezi Poemation de Secunda Legione Vala-
 chica, M. Vradini, 1830. — Аичї склпт тоате
 їспрѣвїле ачествї вравъ леціон ромѣпескъ
 дп времеа ресвоаелор къ Французїї, прекѣт
 ши атестателе командїрїлор. Песте пѣцїпїѣ
 вор епїї дп Фоїле ачесте пеште прескъртърї
 дпн картеа ачеста, пе каре D. M. III. пѣ-
 грешїт, къ п'а чедїго.

към ачеста (de ши пъ с'а пътът опри де тот, vezî nota) твъртърисеште къ попоръл ромънскѣ дн Ардеал есте фоарте маре, есте де обыче фолоситор, достоиниѣ ка ши челемалте неамъри де а ажънце ла чеа маі дпалтъ кълтъръ ши дптревѣицавил“ адекъ „поді съ фачі дп ел че веі вреа.“ — Астфел ворвеште Домпъл М. Ш. орі тѣндеште; дар пъ пація съсеаскъ, — ачеастъ повилъ паціе, каре маі къ сеамъ дп дппреціъръриле ачестеа прин пвѣличістїи стї а ворвїт деспре Ромъни дестъла де вїне. Дп адевѣр, ка съ респънзъ чїнева Домпълѣ М. Ш. дп тѣсвра де каре с'а фѣкът вредникѣ дп ачест артикъл, ар тревѣи съ айвъ кондеїѣ кърмвїт де о мїнте, кареа моралъ, — оменїа ши вѣпа кѣвїицъ а дпвѣцато дп котїтвѣриле дптѣнекоасъ, — дар вп асеменеа респънсѣ пъ есте вредникѣ нїчі де кондеїл постръ, нїчі де дрѣтъл пе каре пѣшескѣ Фоїле ромънештї; къ атѣт маі нѣлат къ кѣт пація съсеаскъ дп зїза де астѣзї прївеште пе Ромъни къ алтъ мїнте, ши кїар чїнстїта Редакціе а Фоїлор пендештї дп Брашовѣ, дѣпъ кѣвїнтеле ачеле де окаръ а адѣвгат дела сїне, ohne dass dasselbe jetzt jedoch der Fall ist, „фъръ ка ачеста съ фїе актм ашеа.“ Нѣмаї пе паре рѣѣ, къ ачесте кѣвїнте нїчі с'аѣ пвс дп потъ, нїчі дп парентес дп пѣвѣгаре де сеамъ, чї дп шїръл текстълѣ ши ашеа с'а івїт о контразічере дп текстъл Домпълѣ М. Ш. Де ачеастъ контразічере пе паре рѣѣ; пъ пентрѣ-къ [ар фї вп че поѣ, къчї D. M. Ш. аре дестъле де ачесте дп артикълѣ съѣ; чї ам фї дорїт ка пъ вредника де лавѣ Редакціе съ прїчинїаскъ о ашеа контразічере спре тѣхнїреа Домпълѣ М. Ш. — —

III. дп артикълѣ съѣ фа-

да 179 се теме, ка нѣ кѣзва дп оштіріле фѣкѣте де Редакціа ромънскѣ, съ се маі дпплъ капетеле Ромънлор де преждѣде, кѣнд ши афаръ де ачеста аѣ еї дестъле. Ачеастъ фрікъ о поате авеа пѣмаї ачела, каре фїндкъ дефайтъ пе Ромъни фїренше пъ поате аштента драгосте дела еї, дп каре нѣзіціе се афлъ токмаї Домпъл М. Ш. (нептрѣ каре дпсѣ пе паре фоарте рѣѣ); іар оаменїи чеї къ мїнциле акасъ штїѣ, къ Ромъни кѣноскѣ реладїле че сѣнат дптре паціле Ардеалѣлї, къ штїѣ стїма че се кѣвїне дп партеле челор лалте паціи ши къ кѣноскѣндѣ ши даторїа свїнѣперей ши а крѣдїнгей кѣтръ Монархѣл пѣрїнтеле лор, штїѣ къ алор есте съ івѣеаскъ пачеа ши вѣпа ордѣндѣлѣ; ши дп нѣптъл ачеста Ромъни аѣ жѣдекатъ дестъла де коаптъ, іар пъ преждѣде.

Дпкъ одагъ: Сѣпт дпсемпатъл фѣкѣнд ачесте вѣгъри де сеамъ, есте фоарте департе де а вреа съ ватъме кѣтѣши де пѣціи орі пе новїла паціе маїаръ орі пе чеа съсеаскъ: дѣпсъл аре а фаче ачі пѣмаї къ Домпъл М. Ш. —

Дѣпъ ачеастъ дптродѣчере, пе каре ам скрїс-о къ чеа маї маре пѣпѣчере: пентрѣ-къ пъ ам фї врѣт съ авем а дпфрѣпта дп веакъл постръ асемене патїмї, — пе ва фїертат атрече ла пѣнтърїле челе де кѣпентенїе, — ла векїмеа Ромънлор дп Ардеал ши деосевїт дп пѣмѣптъл че се пѣменше ал Сасїлор (fundus regius). — Редакціа Gazeteї маїаре „Erd. Hiradó“ зїсѣсъ, къ Ромъни п'аѣ а тѣлдемі Сасїлор дрѣптърїле де каре ар тревѣи съ се вѣкѣре дп пѣмѣптъл Сасїлор, чї а) Дппѣратѣлѣ Траїан, каре і'а адѣс аїчі. б) Дпгърилор, карїи аѣ кѣпрїнсѣ деара ла анъл 884 d. X. (а-

декъ дивоіелеі фѣкте къ Тѣхѣтзм, при каре Ромѣніи ш'аѣ алес не ачеста Domnѣ) ші с) привелецілѣи Андреан. Ачесте нѣ плѣкѣръ Domnѣлѣи М. Ш. ші респѣнде а) къ Траіан нѣ штіе нѣмѣкѣ де Ромѣніи де астѣзі, пентрѣ-къ дѣкъ Императѣл Adrian (!) а кіемат не тоді колоністіи дѣапоі ші 'і-а дѣс песте дѣлѣре ші Ромѣніи чеі де акѣм сѣлпт нѣмаі пѣште Дачі че ва romanizaci. б) Къ ачесті дачі че ва romanizaci ла веніреа Шнгѣрілор ера атѣт де къзѣді, сѣлѣвѣтѣчіді ші врдісіді, дѣкѣт Шнгѣріи маі фѣръ нѣчі о ловітѣръ де савіе 'і-аѣ фѣкѣт іоваці; ші с) къ не времеа веніреі Сасілор фінд локѣрме ачесте дешерте ші не дѣлокѣте, нѣ се а-фла Ромѣні нѣчі дѣ пѣтѣлѣтѣл Сасілор нѣчі дѣ пѣтѣлѣтѣл Сексілор, чі аѣ веніт маі тѣрзіѣ дѣ ораше ші сате кѣлдіте де Сасі: при вртаре не привелеціл Андреан нѣ се поате дѣтетеіа нѣчі вѣ дрентѣ де пропріетате пентрѣ Ромѣні; ші че се атѣнде де пѣдѣреа Влахілор (Ромѣнілор) ші а Біселілор, ачесте сѣлпт пѣдѣрме дѣн тѣвдїі дѣнтре Ардеал ші Цара ромѣнеаскѣ, вѣнде се а-фла оаре каре Ромѣні дѣ локѣрї не хотѣрѣте ші не статорнѣче, ка рѣтѣшїде дѣнтр'о надіе маі де тот стѣп-сѣ. Ачеста есте респѣнсѣл Domnѣлѣи М. Ш., не каре дѣсѣ еѣ 'л ам ашезат ачї дѣнтр'ѣн рѣнд маі лѣтїносѣ, ка сѣ нѣ маі фїѣ сілїт аї арѣта ші грешелі де лодїкѣ ші контразічерї.

Дѣнаїте де а респѣнде ла ачесте пѣнтѣрї, ам а дѣсѣмна, къ нѣчі одатѣ н'ащ фї лѣзат кондеїл дѣн тѣлпѣ ка сѣ рѣдѣлѣрѣлѣтѣ асѣмене аргѣмїте, — каре ла дѣтѣїа при-

vire се вѣдѣ дѣстѣл де сѣчі, — дѣкѣ кондеїл де вѣнде аѣ ешїт нѣ с'арпѣреа а фї пѣртат де тѣлпа вѣлї вѣрѣват, каре аре нѣте де вѣ от къ таре дѣнѣвѣдѣтѣръ. Акѣм ла лѣкрѣ.

(Ва вртма.)

АНДРЕИТАРЕА.

Грешелелор челор че ла аѣвѣціадїа дѣн трѣва тїпѣрїреї лѣи Шїнкаї шї Самѣл Клаїн дѣн сѣпplement ла Фоаїа пентрѣ мїнте шчл. сѣв Nr. 14 дѣн аѣл 1842 сѣ вѣрѣрѣ, каре аша тревѣе дѣндрѣтате, прекѣт: ла фаца 1 р. 32 дѣн лок де сїнїграфїле, сїнграфеле; ф. 5 р. 4 дѣн лок де: дѣндрѣнтарѣрї, дѣндрѣнтарїрї; ф. 3 р. 4 дѣн лок де: вїеде, вїеці; ф. 3 р. 8 дѣн лок де: акѣрѣїа, кѣрѣїа; ф. 5 р. 23 дѣн лок де: дѣкѣт ар да, дѣкѣт де ар да; ф. 7 р. 6 дѣн лок де: вѣчїнїкї, вѣчїнїка; ф. 7 р. 10 наїнте де: „сѣ се рѣдїче вѣн фѣндѣс.“ тревѣе нѣс кѣвѣлѣтѣл рѣтас афарѣ: „dominal.“ пентрѣ къ де чел кѣрѣскѣ, шї ал статѣлї, нѣ е къ кѣде а сѣ зїче ачаста, шї чїне ар ворѣи аша, ачела ар грешї дѣн протїва адеѣвѣрѣлї, кѣчї дѣнѣсѣл тоате венїтѣрїме сале спре вїпеле, дѣнфлорїрѣ шї фѣрїчїрѣ патрїеї ле дѣнтревѣнѣдѣлѣ; ф. 10 р. 34 дѣн лок де тѣскол, сѣ се нѣнѣ тѣлкал. Челелалте стїнте вѣшор ле ва пѣтѣ дѣндрѣнта четїторїл. Пре лѣнѣгѣ ачестѣ, сѣ маї дѣнтѣлпѣл шї ачѣеа, къ дѣнтрѣ коллектандїі дѣн Молдавіа рѣтасѣрѣ не поменїді ачѣці вртѣторї б'Domnї вїлїополї (лїврерї), прекѣт: Георгїе Леондарї дѣн Галацѣ. Мїхаї Мїле дѣн Роман. Васїліе Іован Кѣкѣтѣ дѣн Ботошенї. Георгїе Чѣпескѣ дѣн Бѣрлад. Анастасѣ Бове дѣн Хѣшї. Хаці Іван Хаці Калчѣ дѣн Фокшанї. Кѣрора Ексемплареле сѣ вор трїмїте при товѣрѣшїа лїврерїлѣи D. Dīmītrīe Nīka dīn Ieșī.